

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Zile de Duminică pe an
— 4 coroane.
Pentru România și
Trăinătate pe an:
40 franci.

Manuscrisuri nu se napoiază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmonds prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se
primesc.

Politică Bánffy-stă.

(b.) Intre toate foile politice maghiare din capitala țerii cea mai nevrstnică e gazeta „Magyar Szó” a fostului — de toate, — până chiar și prim-ministru unguresc — Bánffy. E, cu alte cuvinte, tinere de tot gazeta aceasta, căci abia cu luna Iunie o să implinească jumătate an de viață. Zămilă în însă, botezată și nutrită în spirit după forma și asemănarea lui Bánffy, — gazeta lui e singura, care în cele mai plastice colori știe să redea firea și caracterul genuin al prototipului judeo-maghiar. Ca o babă (deși în fașă încă) isterică, progenitura „Magyar Szó” a lui Bánffy zi cu zi, număr de număr strigă, sbiară, urlă și injură în felul său unguresc de s'aude în țeara toată, și n'o poate nimeni cu nimic molcomi în leagănul ei otrăvit. Nu cruță nimic și pe nimeni: nici chiar frați, nici surori, nici surate.

Ar fi să fie „liberală”, căci între „liberali” își zurea pintenii și franc-mazonul ei creator. Și în fond și în formă însă, ea cu mult e mai dcoasă oponentă față de tot ce se face între patrioți pentru fericirea neamului maghiaro-jidan, decât toate kossuthistele din țeară.

Cât pentru noi Români, gazeta lui Bánffy dela început a fost socotită de ceea-ce în adevăr este: un canal de scurgere al tuturor insultelor din partea celor-ce țintă au exterminarea și strivirea elementelor nemaghiare din patria noastră. Cu excepția — pardon! — a unui grupuleț de „Români”, cari de multșor au început și continuă a-și pune ouăle în cuibul ei —, pentru a împroșca de acolo în cinstea Românilor de treabă.

Zilele trecute organul bánffyist s'a găsit earăși o temă, pe care să-și arate „virtutea”, de care pe scurt îl vëzurăm capabil.

Socialiști de-ai lor anume, porniți din inima Țerii-Ungurești, din centrul ungarismului, cercară tocmă zilele trecute să-și extindă rețeaua lor infectă și purtătoare de rele — și asupra Ardealului, în patria Românilor, unde altă climă și alt aer dau hrană sufletului și minții poporului. Acolo, va să zică, unde infecții de asemenea natură n'au străbătut încă și nu vor prinde rădăcină — așa sperăm — nici în viitor.

Au făcut socialiștii unguri prima încercare, pe pământ transilvănean, în Brașov, la sêrbătorile Rusaliilor papistășești. Neîmpedecați de nimeni și-au desvoltat programul lor în adunarea agitatoare și decisiuni au luat, după placul și gustul lor, fără ca opinia patriotică să se revolte.

Pentru-ce atâta grație și indulgență față de asemenea intruzi, în timp ce nouă, unul întreg popor de trei milioane, cu volnicie ni-se confiscă dreptul de-a ne intruni?

O înțelegem: Așteaptă Maghiarii și din mișcarea socialistă profite pe seama molochului maghiarisator.

Abia la două săptămâni după adunarea socialistă din Brașov, unde,

dintre Români, un singur rătăcit s'a ivit, — o foaie maghiară (una singură dintre toate), guvernamentalul „Pesti Napló”, vine în numărul de Vineri (15 I. c.), să se ocupe în detalii și la loc prim cu această adunare și cu hotărârile ei socialiste.

Și — minune! Bunii nostri compatrioți maghiari, după-ce li-au sosit la urechi aceste „hotărâri” ale socialiștilor lor, — asupra Românilor arată cu degetul, pe Români vor să-i invinuească pentru pornirile și pașii proletariatului lor!

Cum adevărat? N'am combătut noi totdeauna socialismul în forma, cum el e tolerat bună-oară și în sinul societății maghiare? N'am căutat noi în toate acțiunile noastre să ne ferim poporul de această rea boală socială?

Cum se poate atunci, ca Români să fie răspunzători de isprăvile socialiștilor maghiari, când ei, îngăduiți de autorități, dau acum năvală și în ținuturile românești, vrând cu tendințele lor perverse să infecteze și să împingă în prăpastie elemente neprihănite?!

Curat politică Bánffy-stă! Căci a doua zi, după apariția articolului în „Pesti Napló”, — vine și organul lui Bánffy și în numărul de Sâmbătă aprobă grațios „aprecierile” guvernamentalului „Pesti Napló” și trece la învinuire, atât la adresa ministrului-president Széll, pentru marea lui „conciliantă” față de noi, cât și la adresa Românilor, cari „exploatează” această latură „slabă” a primului-ministru, în detrimentul maghiarismului și al șovinismului, căruia „tocmă Bánffy — zice „Magyar Szó” — i-a aprins altar” în mijlocul popoarelor nemaghiare.

Și, ca să-i dovedească cu pilde lui „Pesti Napló”, cât de periculoasă e pentru Maghiarii politica de naționalități a lui Széll, gazeta lui Bánffy în același număr și în același articol aduce drept mărturie pe „Szabadság”, ziar guvernamental din Oradea-mare.

Sub titlul „Ce e mult, e totuși mult!” ziarul orădan scrisese adevărat în numărul său de Vineri un prim-articol, în care, ocupându-se și de chestia naționalităților, între altele zicea și următoarele:

„Să fim în curat mai întâi cu aceea, că cu nici un fel de interese maghiare nu se poate uni împregiurarea, nici din principiu al patriotismului, nici din acela al raționamentului, ca tot mai mulți dușmani să punem în lăuce de bătaie față cu maghiarismul. E un raționament fals, că asta șovinismul maghiar o pretinde. Acesta numai atâta pretinde, ca aici, în această patrie ungară, locuită de diferite naționalități mai, — să întărim cât se poate mai mult ideea de stat maghiar. Ear scopul acesta cu mult mai bine-l asigurăm așa, dacă singuratic naționalității sau o parte a vre-unei naționalități o câștigăm pe partea noastră, nu prin sacrificarea intereselor maghiare, ci prin amicitie sinceră și deschisă. Și asta călăta ne spune, că ar fi o absurditate a și visa, ca și în privința limbii să contopim naționalitățile în nația maghiară.”

Atâta spune „Szabadság.”

Las' că, afară de prima și ultima frasă a citatului de mai sus, un nonsens e și ceea-ce scrie „Szabadság”

în chestie, — dar' „Magyar Szó” al lui Bánffy îi pune vîrf prostiei, când și expunerii de felul acestora le combate din punct de vedere maghiar. — S'a găsit adevărat și o foaie maghiară, care s'o spună: „mai încet cu maghiarisarea și cu mai multă chibzuială, decât la țintă vrem să ajungem”. Și fițiței bánffyiste nu-î convine sfatul, o superă și-o îndârjește până la exaltație!

Prea bine! Ori-cât ar crede organul bánffyist și Bánffy însuși, că prin politica sa servește și promovează cauza maghiarismului, — nouă eac'o mărturisim, din al nostru punct de vedere ne convine politica aceasta.

Timp de șase luni, decând baronul Bánffy mănjește hârtie cu insanitățile și monstruositățile creerului său, — și-a câștigat merite. Prin zănie și intrigă el însuși a învrăjbit spiritele între conaționali săi și a spart, până la un grad, solidaritatea chiar în partide homogene de-ale patrioților

Foarte bine! Bánffy să trăiască dar' și să lucreze numai în direcția apucată. Nouă serviciu ne face prin politica sa.

Cu adversari ca Bánffy — nu e greu de purtat lupta.

Alegerile se amână? De chestia aceasta sunt preocupate acum foile și cercurile politice ungurești. S'a lăjit anume svonul, că ministrul-president Széll, după ultima reîntoarcere de la Viena, a anunțat, că noiele alegeri dietale se vor face numai în toamna anului viitor, în Octombrie, când tocmă se încheie întregul period parlamentar de cinci ani.

President al Ligei a fost ales venerabilul luptător național V. A. Urechia. D. Perietzeanu — Buzeu a fost reales cassier ear' fostul president, dl M. Vlădescu a rămas membru în comitet. Dintre foștii membrii în comitet n'au mai fost realesi d-nii Delavrancea și B. Păltineanu. Dl Al. Lupașcu nu a mai candidat, din cauza de bătrânețe.

Uniunea internațională de presă. Ziarele maghiare aduc știrea, că contele Apponyi, membru în reuniunea interparlamentară agită ideea înființării unei reuniuni internaționale de presă.

Făcându-și-se cunoscută intenția și felul de alcătuire al uniunii, presa română de sigur va discuta și se va rosti asupra ideii agitate de contele Apponyi.

„Două curente” Sub acest titlu „autorizată” din Sibiu (4/17 c.) publică un prim articol, în care după-ce ne învinuește că pe nedrept ni-am legat de articolele privitoare la „era nouă”, „scrise de un distins membru al partidului nostru”, constată că în mijlocul poporului român există două curente politice, anume:

„Din o parte se zice, că noi trebuie să avem toată încrederea în cercurile înalte și în Europa și să așteptăm de acolo mân-

tuirea noastră. Din altă parte se zice, prea mare încredere să nu punem în nimeni decât numai în noi înșine și în forțele noastre și înainte de toate să nu facem ochi prea galești spre Viena și spre Europa, care probabil va avé și alta de lucru decât să-și bată capul cu chestia română.”

Ne permitem o singură rugare: confrății noștri sibieni să ne spună cauza pentru care acest „distins membru al partidului” nu-și descopere numele? ... Cum, când ai curagiu a propune ca Români să schimbe politica lor tradițională, să nu îndrăznești a primi în public paternitatea acestei idei mântuitoare — cum o crezi — pentru Români?

Modestia asta ni-e suspectă!

Din Dietă.

Sâmbătă, în 16 Iunie n., camera deputaților și casa magnaților au ținut ultima ședință înainte de închiderea parlamentului, ceea-ce se face azi prin rescript prealalt. În camera deputaților s'a primit în a treia cetire proiectul de lege despre sumele ce au a se plăti ca adaos la cheltuielile comune ale monarhiei. Au urmat apoi trei interpelații.

Deputatul Molnár János a interpellat adevărat pe ministrul cultelor în afacerea cărților nepotrivite și imorale, ce se îngăduie tinerimii școlare, apoi în cauza unei sêrmene văduve de învățător în privința cererii acesteia pentru un ajutor dela stat. Amândouă interpelațiile au fost transpuse ministrului de resort, care era absent.

A treia interpelație a fost a lui Visontai Soma către ministrul-president Széll în afacerea deputațiunii bosniace din timpul Delegațiunilor. „De ce n'a fost admisă deputațiunea mohamedană în audiență la Monarhul? — întrebă interpellantul — De ce n'a primit-o ministrul-president, și are el de gând să intervină la guvernul bosniac pentru lecuirea relor de acolo? etc.”

Ministrul-president Széll a răspuns imediat la unele întrebări, la celelalte va răspunde mai târziu. Deocamdată spune, că guvernatorul Kállay își face conștiențios datoria în provinciile ocupate, căci sub a lui conducere au ajuns ele la înflorirea de azi. Altfel guvernul ungar — zice nu poate fi acolo un for apelatoriu în singuraticile afaceri concrete de administrațiune.

În casa magnaților mai întâi ministrul Darányi a răspuns la o interpelație a baronului Ambrózy în afacerea plantațiunii de vii. Răspunsul a luat la cunoștință și magnații au primit apoi fără discuție ultimele 7 proiecte de lege trecute prin camera deputaților.

Cu ziua de azi, 18 I. c., porțile parlamentului se închid, urmând vacanța de vară, care va ține până în Septembrie.

Evenimentele din China.

In cele din urmă trei zile ale săptămânii trecute marile puteri din Europa n'au prea primit știri din Peking. Aceasta din cauza intreruperii comunicațiunii pricinuite de boxerii, ale căror stricăciuni imense trupele europene numai cu greu le pot preveni și îndrepta. Ceea-ce pare sigur este, ca Chinezii apără Pekingul, ca nici un european să nu poată intra, iar cei din oraș sunt într-o nespusă primejdie. *Toate palatele ambasadurilor europene au fost distruse, iar știrea despre asasinarea ambasadorului german pare a se adevăra.*

Impăratul chinez, d'atâta vreme prizonier în palat, a dat o proclamație, în care protestează în contra anarhiei provocate de veduva împărăteasă. El cere puterilor europene să fie eliberat din palat, iar veduva împărăteasă și cu toți al săi să fie proclamați usurpatori.

Tinerul împărat crede a pute să domnească mai departe și să facă rânduială instituindu-se un protectorat european.

Cu data de 16 Iunie se telegrafează din Tien-Cin că boxerii au incendiat catedrala d'acolo. Un tren, care ducea munițiuni trupelor europene, a fost silit să se întoarcă îndărăt, deoarece calea ferată dintre Tien-Cin și Peking e ocupată de boxerii.

Eată ultimele știri:

Londra, 17 Iunie. La Tien-Cin a fost incendiat aproape întreg cartierul europeanesc. Trei biserici engleze și una americană au fost distruse total. Rescituca se întinde grozav. Europeanii au rămas fără scut, căci trupele europene nu pot veni încă în ajutorul lor.

Din Hongkong se telegrafează, că „Terrible“, incrucișătorul englez, a plecat cu două batalioane de vânători la Taku. Ei duc cu sine și tunuri de diferite calibre. Tot spre nord a plecat și vasul de război „Undaumbed“, cu ordin pecetluit.

Rusia numai așa ar fi dispusă a duce trupe mai multe în China, dacă ar primi dela statele europene misiune deosebită în privința aceasta.

Revolta în Bulgaria.

— Zeci de țărani bulgari uciși. —

Se telegrafează că în Bulgaria au izbucnit din nou revoltele țărănești, în mai multe sate din jurul Sofiei.

Armata trimisă pentru a înăbuși revolta, a tras focuri de arme în țărani.

Sunt zeci de răniți și câți va morți. Sătenii din Duran-Cale au atacat pe primar, devastând localul primăriei.

Primarul cerând ajutor, un detașament de cavalerie a venit la fața locului.

Țăranii înarmați cu puști au tras focuri în armată lovind mortal pe căpitan.

Soldatii, la rindul lor, au tras focuri omorând 50 de țărani și răniind un mare număr din ei.

Motivul răscoalei țărănilor este, ca și cel din Rusciuc, chestia dijmei.

Afară de căpitan, țăranii au mai omorât pe 2 ofițeri.

S'au chemat noul trupe cari să înăbușe răscoala țărănilor.

Toate comunele sunt pe cale a se răscula.

Numărul țărănilor morți se crede a fi mai mare.

S'au găsit prin burueni cadavrele a peste 15 țărani.

Situațiunea în Bulgaria de data aceasta este cu mult mai gravă.

România și Turcia.

În privința notei remisei Porței de ministrul României la Constantinopol, ziarul „Pester Lloyd“ dă următoarele amănunte:

Reprezentantul Austriei și însărcinatul de afaceri al Italiei au intervenit ieri la Poartă în privința tarifului diferențial. Ministrul român a înaintat nota sa ministrului afacerilor străine cerând revocarea tarifului diferențial pe trei luni și imediată reînnoțirea relațiilor normale. În nota se dau motivele pentru ce nu se poate primi noul tarif. Nota se încheie cu cuvintele, că dacă Poarta nu va reveni asupra hotărârii sale și nu va suspenda măsurile luate, România va ști să ridice mânușa care i-se aruncă.

După citirea și înmânarea notei, ministrul român a atras atenția ministrului turc asupra caracterului serios al situării, cu observația că iritarea în România a atins un grad așa de înalt, încât pentru ca relațiile dintre cele două state să nu sufere, e nevoie de o imediată împăcare a lucrurilor.

Din România.

Audiență. Dl Anton Carp, director la Banca Națională, a fost primit Jor, la orele 2 și jum. după amiază, în audiență, de M. Sa Regale.

Audiența a durat aproape 2 ore.

Serbările presei Sâmbătă și Duminică, 3 și 4 Iunie, în grădina Cișmigiu, marile serbări populare organizate de Sindacatul ziaristilor din București.

Dintre atracțiunile și distracțiunile de tot felul, al căror program bogat și variat e greu de reprodus în întregime, citim: Chibișul român, tombola miraculoasă cu 3000 numere câștigătoare; — Serate venețiene pe lac, unice în România: Concerte vocale și instrumentale în gondola, la cari participă cunoscuții artiști ai Teatrului Național d-nii Băjenaru, Alexu și Grigorescu; — Marea trupă de gimnastică a dlui profesor Radu cu exerciții la bare fixe, la prăjină (din cari una ne mai văzută de 90 metri), bastoane de fer, jocuri naționale și danțul marinarilor români, mișcări și pose ale s'atulelor de marmură; — Alergări cu biciclete, pe jos și în saci, la cari vor lua parte mai mulți amatori și profesioniști străini, alergări urmate de numeroase premii; — Alergări de cai, dramul de fer în jurul pământului, Montecarlo în Cișmigiu; — Un naufragiu și salvarea miraculoasă din lac; — Balonul serviciului de geniu cu excursiuni la diferite înălțimi și numeroase surprize; Un ziar de ocazie „Ultima oră“ scris, compus și tipărit în grădina; Chiosuri de tot felul, restaurante și cârciume; două muzici militare, lăutari și concerte de mandolină etc.

Jidovi și socialiști.

Naturalistul și medicul Büchner, ale cărui teorii asupra originii vieții au fost distruse de Pasteur, consacră o pagină din jurnalul său pontifelui socialist Lassalle.

„Lassalle“ — zice el — a petrecut o zi la mine. El este o personalitate care impune, dar neplăcut. Mi-a făcut efectul unui cap dur și caprițios, obstinat; așa crede că toată propaganda sa printre lucrători nu este de cât o stratagemă de ambițiune politică, cu multă pompă și scene teatrale. Este un jidov și se cunoaște după vorbă.

„El încercă să mă atragă de partea sa, încercă toate forțele și pleacă contrariat că n'a reușit.

„Un lucru îmi atrage mai mult atențiunea din convorbirea ce o avui cu el: este că dînsul, care este un apostol al poporului, se exprima în modul cel mai disprețuitor despre populațiune și formulă în termeni foarte energice diavolul pe care îl simțea în timpul plimbărilor sale politice, când trebuia să strigă mâna murdară și plină de sudoare a lucrătorilor.

În această privință Lassalle se asemăna cu Heine, confratele său în judaism și socialism. — „Nici odată, zicea Heine, n'am strins mâna poporului, fără să alergă cât de îngrabă să mă spăi“.

Heine, care făcea pe revoluționarul cu socialiștii, avea 4800 franci pe an de la Ludovic Filip. Cât despre Lassalle, ambițiunea sa cea mare fu de a face o cheltonie și alergând după o baronesă, în tărni pe rivalul său care îl ucise în duel; testamentul său era făcut în favoarea unei contese.

Toate acestea nu împiedecă pe socialiștii de astăzi să meargă în pelerinaj la mormântul lui Heine și să considere pe Lassalle ca părintele intelectual al socialismului.

Iată pe cine glorifică astăzi jidanii și din scrierile cărora se adapă puține din Ovireile socialiștii: pe aceia cari în scrierile lor, unul în versuri cânta de se prăpădea, miseria în clasa țărănească și altul aprindea spre revoluțiune spiritele lucrătorilor și ambii considerau de josnici și pe muncitorii pământului și pe uvrierii cărora se adresa pentru a le da voturile.

De scrierile unor astfel de tipuri jidovii de astăzi se servesc. Tipuri cari se lamentau și aveau aierul că luptă pentru umanitarism, pentru egalitate, și cari disprețuiau mâna acelor, pentru cari li-se rupea inima și la votul cărora alergau.

Noutăți

Arad, 18 Iunie 1900.

Contele Apponyi, cu ocazia vizitei sale de Sâmbătă, s'a întreprins mai bine de o oră cu P. S. Sa episcopul Goldi. De față a fost și noul vicar V. Mangra.

Cununie. Ieri s'a celebrat la Șistaroș, la casa fruntașului Melentie Suci, căsătoria dlui Dr. Vasile Avramescu cu d-șoara Victoria Suci. Actul religios a fost oficiat de Magistru Vicar Vasile Mangra, care a ținut cu acest prilegiu și a vorbit. În decursul oficiului religios a cântat corul țărănesc, condus de un țăran isteț. Nun și nună a fost dl și dna Virgil Tomioș, mare proprietar în Țela.

Din cauza doliului în familia Paguba, înrudită cu familia Melentie și Dr. I. Suci, cununia s'a făcută fără mare alaiu, în care restrâns familiar și de câțiva prieteni.

Dorim tinerei părechi toate fericițiile.

FOIȚA „TRUPĂRII POPORULUI.“

O lecțiune regească.

(Narațiune istorică de L. Zachernasoch.)
(Traducere liberă.)

II.

Henri se închiță tăcut și plecă.

Abia închise poarta parcului după sine și păși printre arborii unui aleiu de castani, când fu vorbit de către o plăcută camerieră carei șopti iute: „Domnul meu, nu faceți nimic înainte de ce ați fi vorbit cu d-șoara Clemence, așteaptă o la orele 5 în biserică sfântului Iacovs.“

Oficerul mulțumii și mica se relatoarese precaută în palat.

Precis la cinci oare Henri era în mica biserică veche. — Clemence veni având în mână o carte de rugăciuni, merse spre iubitul ei, făcându-i un semn să o urmeze. Ea fu însoțită de cameriera sa. Henri îi urmă până în o stradă laterală, îngustă și rău luminată. Ael se apropie și ea își ridică valul de pe față.

„Ce s'a întâmplat?“ zise ea. „Eu am cerut mâna D-tale, Clemence“. „Și tatăl meu te a respins?“ „Din ce cauză?“

„Pentru-că D-ta ai fi deja logodită“. „Logodită? eu?“, despre aceasta nu știu chiar nimic, răspuse Clemence mirată.

„Cu cine să fiu eu logodită?“

„Cu contele de Beaumont“.

„Un văr al meu pe care abia îl cunosc. Să nu fie într'adevăr destinat de soț al meu? Îți jur Henri, că nu voin aparține altuia de cât D-tale, mai bucuos voiesc să-mi sfârșesc zilele între zidurile unei mănăstiri“.

„Îți mulțumesc, Clemence“ replică tînărul oficer cu foc, sărutându-i mâna, „pune-ți încrederea în mine“. „Când te voin pute vedea, Henri“, zise Clemence tremurând încet.

„Indată ce vei porunci“. Ea se cugetă un moment și zise: „Așteaptă un semn de la mine“

Viconte de Beaumont a fost foarte surprins când primi în ziua următoare o provocare aspră de la Henri de Bernoul însă pe atunci oamenii nu mult se cugetau de a trage sabia și așa duelul avu loc în aceeași zi în o livadă mică, în mijlocul sălbaticului parc Mouceau.

În primul atac rămase atârnat virful sabiei lui Beaumont de mâneca cămeșii lui Bernoul, al cărei virf fu rupt. Martorii despărțiră pe luptători. La al doilea atac Beaumont primi o împunsătură în brațul

drept; fiindcă a pierdut mult sânge, s'a întrerupt lupta, domniș se despărțiră cu o politeață aleasă și afacerea deocamdată fu sfârșită.

Abia s'a reînșănătoșat contele și apărură la curte, când în o zi Henri îl aștepta la marginea treptelor în Louvre.

„Bună ziua, viconte“.

„Bună ziua, cavalerule“.

Mă bucur că te ved eazăși pe deplin restaurat“.

„Îți mulțumesc foarte“.

„Nu aveți poftă a încruși eazăși sabia cu mine“.

„Îți stau la dispoziție, cavalerule“.

„Voiești a mă întâlni mâne“.

„Da, va fi o onoare pentru mine“.

Ei se bătură în dimineața următoare de astă-dată în grădina dela Angentail. La atacul al treilea Henri fu greu rănit la grumaz și secundanții declărară de imposibilă continuarea luptei.

„Henri s'a înșănătoșat în curând. În etatea sa și puterea necorupță îi vindecă iute ranele.

Primul său mers fu sub scutul nopții la umerii parcului în dosul cărora îl aștepta Clemence, de a vorbi despre amorul și credința lor, al doilea mers la viconte.

„Ah D-ta, aci de tot voin și sprinten“ îi întimpină. D-ta poate că ai buna intențiune de a te bate din nou cu mine?“

„Așa e d-le, viconte.“

„Așa dară astăzi, de seară la lumina lunii, aceasta aduce cel puțin ceva schimbare în lucru.“

„Conform plăcerii d-voastre.“

Al treilea duel între Beaumont și Bernoul se întâmplă în grădina de Luxenburg Henri făcu pe contrarul său neaport de luptă prin o împunsătură în umăr.

„Drace! strigă dragonul, lucrul nu mai are sfârșit“.

Viconteze zimbă: „d-ta pari a avea intențiuni serioase de-a mă omor“.

„Da, viconte“.

„Vaș pute întreba pentru-ce?“

„Pentru-că d-ta ești logodnicul d-șoarei de Villerois.“

„Eu? cine îți-a spus-o aceasta?“

„Inușul marchisul de Villerois.“

„Spune-i din parte-mi că e un mincinos.“

„Așadară nu mai avem lipsă a te bate mai departe.“

„De loc, precum vezi.“

În ziua următoare înainte de prânz făcu Henri de Bernoul vizita sa marchisului.

„Ce impresii îmi procură această onoare?“ întrebă dl de Villerois.

„Mi-ai spus, d-le marchis,“ începîu Henri „că flica d-tale ar fi logodită cu viconte de Beaumont.“

Procesele în afacerea Iancu. Se pare, că guvernul Széll e încă tot nehotărât cum să se facă împăcarea cu Românii: cu sila sau pe cale pașnică. Nedumerirea aceasta se vede din fața nouă în care a intrat procesul tinerilor, care au dus coroana pe momentul dela Tebea. Judecați de tribunalul din Deva, tinerii au făcut apel contra sentinței și forul superior a dispus o nouă peritracare pe ziua de 26 Iunie și se va vedea dacă e o crimă a depune o coroană pe un mormânt, și dacă e păcat a te ruga pentru cel morți. (Unirea").

Românii și Francezii. Se telegrafează din Paris că dl Loubet, președintele Republicii, a vizitat pavilionul român.

La sosire, președintele Republicii a fost întâmpinat de ministrul țării la Paris, de comisarul general român pentru expoziție, de toți oficialii membri ai comisariatului și de un număr public.

Dl Loubet a vizitat cu deosebită atenție instalațiunile pavilionului român.

Examele de calificare. Se aduce la cunoștința tuturor pe cari îi privește, că la institutul pedagogic din Caransebeș, examenele de calificare învățătoarească se vor ține în 26 Iunie (9 Iulie nou) a. c. și zilele următoare.

Petițiunile pentru admitere la examen se primesc până la 23 Iunie (6 Iulie nou) a. c., și au să fie adesea Consistoriului diocesan.

Examenul de maturitate la gimnaziul român grănițesc din Năsăud s'a ținut în 11, 12, 13 și 14 Iunie st. n. Ca comisar guvernial fu trimis prof. de universitate Dr. Moldovan Gergely. Succesul examenului fu foarte bun.

Din 40 elevi au cășit cu eminență 2: Silviu Brânzeu, Aurel Iuga, cu bine 11: Emil Aldea, Nicolae Bălan, Aurel Tulea, Aurel Gajia, Emil Mărcuș, Vasile Moldovan, Alexandru Popoviciu, Ioan Prodan, Virgil Bades, Benjamin Rus, Ioan Vancea, — cu mijloc 23. La repetirea examenului din alte un studiu au fost relegați 4.

Ugron Gábor achitat. Comisiunea de incompatibilitate Sâmbătă după amiază a adus sentința în afacerea de incompatibilitate a deputatului Ugron Gábor. Comisia l'a achitat adecă de acușele ridicate în contra lui, pe motivul, că dînsul nu ca întreprinzător, ci ca producător a livrat cereale. Asemenea a fost achitat și în cauza proiectatelor fabrici de procoșite pe motivul, că angajamentul luat, Ugron nu și-l'a putut îndeplini din lipsa de bani și de puteri muncitoare.

Nu va fi mai mare satisfacție lui Ugron, de cât necasul lui Bánffy în urma acestui desnodământ al afacerii.

Preot militar căsătorit. În un număr mai nou din „Foia oficială” militară se publică numirea preotului Iosif Serafin de preot militar în Bosnia. Numirea unui preot

„Am zis-o aceasta eu?”

„Da, d-le marchis și în urma acesteia am jurat să omor pe viconte.” Noi am ducut de trei ori, vicontele a fost earășit rănit.

„Sermanul Beaumont” strigă Villerois „e așa de nevinovat ca un copil ministrant.”

„Am aflat însă că chiar dela el, că nu e logodit cu fca d-tale și d-ta ai glumit cu mine.

Marchisul aprobă cu un zimbet. „Eu nu pot concede nimănui” continua Henri, „nici chiar viitorului meu socru ca să-și bată joc de mine”.

„Aceasta s'a întâmplat cu intențiunea cea mai nobilă scumpul meu Bernoul. Fiind-că nu își pot da flica mea de soție, am voit să și-o spun pe o cale mai politicoasă, ca să renunți la aceasta.”

(Va urma.)

BERNI DETRE.

„Berni Detre, Berni Detre Unde-ai dispărut cumetre?”
Nien Petrivel.

Pătrunși de adâncă jale aducem la cunoștința cetitorilor noștri moartea ireparabilă a lui Berni Detre, a eroului măreț

gr.-or. căsătorit și cu familie de capelan militar este acum primul cas în monarhia Austro-Ungară. Astfel se vor folosi soțiile preoților militari de toate favorurile, de cari dispun soțiile oficerilor, între cari se numără mai ales dreptul de pensiuie, dreptul de a și crește gratuit copiii în instituturile militare etc... Ministerul de război îi conveneau mai bine preoții celibți sau văduvi fără familie, ca erarul să nu fie constrins a îngriji de văduvile și copiii rămași după preoții militari — un abus acesta și o cerere contra spiritului canoanelor bisericesti. Recunoștință și laudă merită deci ilustratarea Sa Episcopul Nicolae Popea, Prea Cuvioșia Sa Arhimandritul Filaret Musta și membrii venerabilului consistor din Caransebeș, cari au exoperat numirea unui preot căsătorit, care la tot cazul și sub toate împrejurările poate mai bine reprezenta decât un văduv sau celib. Și fiind-că preoții militari au o poziție materială foarte bună și-și pot crește ca atari familia cât se poate mai bine, pretinde și interesul național, ca pe viitor consistoarele gr.-or. și gr. cath. să recomande pentru postul acesta numai preoții căsătoriti și cu familie.

Deputatul Schneider în București. Cetim în „Timpul”: Dl Schneider, deputat în Reichsrath (de partida lui Luegar), a venit în București pentru a studia exportul nostru de vite și de carne proaspătă în Viena și pentru a se ocupa cu exportul materiilor noastre prime necesare unor mari stabilimente industriale din Viena. Dacă dl Schneider va isbuti în stăruințele sale, va deurge de aici un mare avânt și pentru creșterea vitelor la noi. Dl Schneider e animat de cele mai bune sentimente față de Românii dovind această prin diferite discursuri ținute în Reichsrath. D-sa e secretar general al sindicatului breslașilor din Viena, președinte al sindicatului mecaucilor și șeful unui mare stabiliment mecanic. Dl Schneider a fost primit până acum de d-nii miniștri general Manu, Take Ionescu, Ion Lahovari și Dr. Istrati. D-sa va mai sta câteva zile în București.

Perzel Dezső, presidentul camerei ungare, simțindu-se vătămât prin expectațiunile unui articol apărut în ziarul „Magyar Hirlap”, reprodus și de foia vieneză „Arbeiter Zeitung”, a intentat proces de presă în contra acestui din urmă. Judecătoria însă a respins acușarea lui Perzel din cauză că procesul s'a intentat în contra traducătorului și nu în potriiva autorului.

Nu se vor întâlni. Deși foile aduse-seră știrea, că fosta principesă moștenitoare de tron Stefania măritată Lónyay va avea întâlnire cu tatăl său, regele Belgiei, în Gastein, — acum știrea se desminte și tata cu fca nu se vor întâlni.

Petrecere. Tinerimea română din Bistrița invită la Concertul împreună cu dans, ce se va da Duminecă în 24 Iunie st. n. 1900 în sala cea mare de la „Gewerbeverein”. Inceputul precis la 8 oare seara.

din „Enciclopedia Română”. Suntem cu atât mai nemângâiași, că el n'a murit moarte de erou, ci a fost asasinat pe furie de o mână păgână, de mâna aceluiași director, care nu se mulțumește a ne asasina numai pe noi cu sbracadabrantele lui definiții despre „femeiușă armăsarului” și despre sărutările „bucale”, dar ne mai sugrumă și pe eroii noștri populari.

Cunoașteți chestiunea.

În fascicula XVI a „Enciclopediei”, la pagina 533 a tomului II, i-se ridicase lui Berni Detre un falsic monument. Dar ean' căuta-și-l și vedeți dacă-l mai puteți găsi. Nu, el a fost dărâmat, fascicula din chestiunea a fost nimicită și retipărită în o a doua ediție, în care plagiatul după lexiconul „Pallas” este înlocuit prin un articol de dl M. Strajan, ear' scumpul nostru Berni Detre omis cu desăvîșire... Nu, nu e vis ci crudă realitate, nobilul vâstar al ignoranței enciclopedice, coeficientul culturii celor ce dirigiază monumentala publicațiune: Berni Detre, lipsește acum din „Enciclopedie”.

Dar' inchipuiți-vă, șiretul de Diaconovich, nu spune nimic despre fapta sa vitejească. Nici în prefață nici în coadă nu amintește nici măcar cu un cuvânt, că în prima redactare articolul „literatura germană” fusese plagiat într'un mod stupid, ear' acum a fost făcut să dispară, din pri-

Prețul de intrare: de persoană 2 cor., familie 5 cor. La 3 oare d. a. se va ține în același local adunarea cercuală a despărțământului Bistrița al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Venitul curat se va întrebrița pentru înființarea primei bibliotecii populare pe teritoriul despărțământului. Damae sunt rugate a se prezenta în toaletă simplă sau în costum național. Comitetul arangiator. Program: 1. „Hora dobrogeană” de N. Popovici. 2. „Rapsodia română” de C. G. Porumbescu, executată la pian de domnișoara Eugenia Borgovan. 3. „Doina codrului” cuvinte de M. Eminescu, musică de R. van Saanen, cântată de doamna Silvia Pașcu. 4. „Dan căpitan de plai” de V. Alexandri, declam. de Iuliu Murășan. 5. „Patria rîndunelor”, duet cântat de D-soarele Eugenia Borgovan și Vetulia Petran. 6. „Marșul cântăreșilor” de C. G. Porumbescu, cor mixt. După concert urmează dans.

Distribuțiunea agricolă a teritoriului României: Arături sunt pe o suprafață de 5.362.000 hectare (40,82 la sută); Vii 139.200 hectare (1,06 la sută). Livezi de prun 56.200 hectare, (43 la sută). Fânaje 562.700 hectare (4,28 la sută). Pășuni 1.040.400 hectare (7,92 la sută). Păduri 2.591.700 hectare (19,73 la sută). Teritoriu ne-agricol 3.338.100 hectare (25,76 la sută) Suprafața întregii țări este de 13.135.300 hectare.

Convocare. „Fondul pentru înființarea unei școale române de fete în Cluj”. Iși va ține adunarea generală ordinară în 23 Iunie n. la oarele 2 post m. în localitatea școalei gr.-cat. din Cluj (strada lokai nr. 6) Obiectele adunării vor fi: 1. Deschiderea adunării prin președintele; 2. Raportul comitetului despre starea fondului de pe a. 1892 până în prezente și esaminarea rațiunii pecuniare de pe anul 1899. 3. Înregirea și respectiva înnoirea comitetului în sensul § 8. lit. a. din statute. 4. Eventuale propuneri. La aceasta adunare se invită toți membrii spriginitori ai fondului cu acea observare, că domni, cari voesc să aibă vot decisiv în adunare, se binevoiască aș solvi taxele. Din ședința comitetului ținută în 26 Maiu 1900.

Hossu,
președinte.

Ștefan Roșian,
notarul fond.

„Revista economică”, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare la 10 a fiecărei luni în Sibiu. Director: Dr. Corn. Diaconovich. Nr. 6 (Anul II.) din 10 Iunie are următorul sumar: Patru orașe transilvănene. Bogățiile lor. (Date statistice financiare de P.) — Băncile noastre. (Adunările generale din 1900. Seria III.) — Compararea celor patru metode principale ale contabilității. — Teoria asigurărilor asupra vieții. (Asigurări de capital), de I. Lăpădatu. — Agricultură: Situațiunea agricolă; Serviciul veterinar; Referenți

cina că un domn a aflat de cuviință să denunțe plagiatul...

Îo fi fost rușine dlui director, credem și noi, — dar' acum îl ertăm, căci și-a mărturisit păcatul, fie și în acest mod.

Însă o întrebare: Cum rămâne chestia cu aceia, cari posed fascicola cu articolul cel cu Berni?

Și încă ceva: Cum rămâne cu calomniile lui Diaconovich? De ce, dacă greșelile arătate de noi, le adeptă, le rectifică încă cu jertfe mari materiale, retipărind coale întregi — fie și ascuns — de ce anul trecut și-a luat nasul la purtare și în loc de-a face mea culpa, s'a purtat atât de ne-cualificabil și pervers?

Acum firește, incidentul se încheie odată cu groapa de- asupra eroului. Mărturisim însă că fără Berni Detre „Enciclopedia” nu mai are haz. E ca o nuntă fără lăutar, ca o promenadă, din care a fost înstrăinată ultima statuie. Din coroana de glorie de pe capul dlui Diaconovich lipsește acum emblema.

Deplângem această pierdere. Sermane Berni Detre, cât de scurtă și-a fost viața, dar' mângâie-te, că ai lucit ca un meteor.

Fie-ți țărina ușoară și memoria eternă!

CH.

agricoli în străinătate; Statistica recoltei; Grânare (Patule) de rezervă; Reserșiții economi; Reuniunea română agricolă din comit. Sibiuului. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Anchetă pentru program european în mersul trenurilor; Trenuri accelerate în Transilvania; Scutirea de contribuție a hârtiilor de stat; Datoria flotantă a monarhiei. — Literatură: „Buna chivernisală”. — Tragori la forți. — Bursa de efecte din Viena. — Bursa de efecte din București. — Bursa de mărfuri din Budapesta.

Un rar cas de naștere se anunță din Buziaș. Soția unui servitor din cătunul K. Károlyfalva (com. Caraș Severin) a născut zilele trecute un băiat sănătos, pe care numai a cincina zi îl botezaseră într'o comună vecină. Când moașa s'a întors cu micul creștin acasă, — o surprindere uimitoare o aștepta: Mama, încă bolnavă, născuse adecă — un al doilea băiat, tot născut și acesta, în ziua a cincina dela nașterea celui acum botezat. E de notat, că cu acești doi, fericita mamă are acum șase copii. — În Franca o asemenea mamă ar fi sigur premiată.

Sachist român la concursul internațional din Paris, după cum am arătat deja, este dl Marcu (Marco) fu de preot din Bucovina. După-cum cetim, în ziua 20 a concursului, dl Marcu era al treilea dintre 18 sachisti vestiți din toată lumea.

Facem o amendă onorabilă.

„Tribuna” ne-a descoperit o eroare de tipar. Se culesese „Boilean” în loc de „Boileau”...

E interesant, că trebuia să fie vorba de „doi” pentru ca să descopere și „Tribuna” o eroare!

Dela „ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ” cetire.

— UNA LA ZI. —

Constrictor, muschiul care stringe deschizăturile corpului, s. e. la mațul final și la beșica udului.

Vol. I. 922.

Notă. „Foarte tare bine”, ar zice dl I. A. de Preda. Noi mai adaugem: a naibii de terminologie medicală mai au și Ciclopilii noștri! Trăiască Drib!

ULTIME STIRI.

Misiunea flotei germane.

Lübeck, 16 Iunie. Azi s'a deschis canalul Elba-Trave. Cu acest privilegiu primarul orașului Klug a ținut o vorbire la adresa împăratului Wilhelm, care încă era de față. În răspunsul său împăratul Wilhelm și-a exprimat speranța, că orașul Lübeck norocos se va desvolta indeosebi acum după înființarea acestui canal. A accentuat sentimentul, că în curând și din nou va avea armată maritimă. Germania trebuie să apere cu tunurile sale steagul comerțului german în lumea cea mai depărtată. Împăratul și-a terminat vorbirea astfel: „O, de ni-ar succede să susținem pacea în afară prin sporiirea flotei noastre și prin canalurile noastre să ușurăm comunicațiunea în lăuntru țării, de care atât de mare trebuință avem. Nici odată binecuvântarea nu va lipsi pentru imperiu pe căile noastre pe apă”.

Războiul buro-englez.

Londra, 17 Iunie. „Daily Telegraph” primește din Bloemfontaine știrea că, generalul De-Wett a prins nu numai câte un batalion din regimentele Jeonmary și Derbysheri, dar și două batalioane de voluntari englezi.

Botha se crede că este la Middelburg și că la Paardeko va primi luptă.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Red. respons. Ioan: Cassu Sirianu;

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe pietele se scotese în coroane și după 50 chiloame, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (10 chiloame).

Prețurile dela 13 Iunie n.

In Arad:

Grâul cel mai bun	cor. 7 32—7 40.
Cucuruz	5.25—5.45.
Săcară	5.60—5.80.
Orz	5.50—5.60.
Ovăș	4.60—4.80.

Cursul pieții din Arad.

Hărde-monetă română	Camp. d. 9-48 vând	5.52
Lire turcești		—
Imperiali (15 B. aur)	18.90	19.—
Ruble rusești 100 à	126.—	12.—
Galbeni	5.58	5.83
Napoleon-d'ori	9.48	9.55
100 Marce germane	58.50	58.95
Livre sterling	11.90	12.50

Spirit:

25 Aprilie

Spirit rafinat; cu toptanu	115.—
" " cu micu	118.—
" brut cu toptanu	113.—
" " cu mic	116.—

Porci:

(Piata Steinbruch)

Ungari; greutate	
betrân 380—400 kg.	52—54 cr. p. kg.
tineri 320—390	55—56. " " "
" 250—320	54—55. " " "
" până 250	54—56. " " "
mijlocii 240—260	— " " "

„Foia Pedagogică“, ce deja în al IV-lea an apare lunar în Sibiu, în întindere de două coale, sub direcția dlui prof. Dr. D. P. Barcianu, are în Nr. 5 (din Mai) următorul cuprins:

Manualele de școală. Tractat de H. Trunk, prelucrat liber de George Dragoiescu (Urmare). — Modele de lecțiuni: Cumpenele și Cântarul, Două lecțiuni din fizică pentru anul al V-lea, de Dr. Ioan Stroia. — Aprecieri importante la dotarea și poziția actuală a învățătorului român, de Iosif Velcean, învăț. — Din literatura școlară. — Informațiuni. — Felurimi.

Abonamentul pe an: 6 coroane. — Ca unica foaie bună și de specialitate, ce-o avem pe terenul pedagogic, o recomandăm calduros tuturor învățătorilor noștri.

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că Inaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică cu datul de 26 Martie 1900 Nr. pres. 1070 a aprobat manualul „Geografia pentru școlile populare întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă pentru clasele III. și IV., de Vasilie Goldiș, profes. gimnas.“

In legătură cu aceasta anunțăm pe domni învățători, că tocmai acum a esit de sub tipar și partea a doua din Geografia dlui Vasilie Goldiș.

Ambele părți se pot procura de la **Librăria editoare Ciurecu în Brașov**, precum și de la toate librăriile din patrie.

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seara
(abstrăgând orele dela 9—11 în. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de leuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podăgră, aprindere de nervi (ischias), dureri la coaste și la față, nevralgia, aprinderi de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).

2. Morburii de sânge (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), Ingrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boala de zahăr (diabet).

3. Anemia, nevrastenia (slăbirea nervilor), nervositatea.

4. Morburii de piele învechite, serofule, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de leuirea cu apă rece, de masajiu sau împachetare. — Intrebuintarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camere pentru inhalație, după metoda dela Gleichenberg Ems, pentru aprinderi acute și învechite de gâtlee, de plumani, cum și pentru dilatare de plumani și astma. — Intrebuintarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Intrebuintarea odată: 60 cr.; 15 bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvașenților cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oameșilor desvoltați, cari sufer de morburii de inimă și de strimțarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după-cum e felul casului de boală.

Fie care bolnav se bucură de căutarea ce 'i-o prescrie medicul său propriu, sau după sfatul ce însumi 'i 'l dau. Ori-ce îndeplinire a curei se întrepră sub veghierea mea personală.

Dr. A. HECHT,

450 6—6

Arad, strada Templom, palatul Minorităților. Telefon: Nr. 270.

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“
următoarele opuri:

- 1.) „Amicu Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul — — — — — „ 1.— „
- 2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul — — — — — „ 2.— „
- 3.) „Judecătoriale cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul — — — — — „ —80 „
- 4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Pacățianu, prețul — — — — — „ 2.— „
- 5.) „Principiile politicele“, după Dr. T. de Holtendorf, de T. Pacățianu —prețul — — — — — „ 4.— „
- 6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul. — — — — — „ 2.50 „
- 7.) „Răsboiul pentru neatărare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului „ 1.20 „
Prețul „Coroanei“ — — — — — „ 1.60 „
- 8.) „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula născ. Truția — prețul — — — — — „ 1.— „
- 9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul — — — — — „ 1.— „
- 10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul: — — — — — „ 3.60 „
- 11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț: — — — — — „ 1.60 „
- 12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Preț. — — — — — „ 5.— „
- 13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, preț — — — — — „ 1.50 „
- 14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz prețul — „ 1.20 „
- 15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățător în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și srbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.

La comande să se mai adauge de fie-care ep 10 fileri spese postale.